

De Minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Datum
21 oktober 2013

Uw kenmerk
408855

Contactpersoon
J.M.A. Timmer

Onderwerp
Advies op het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 24 juli 2013, met kenmerk 408855, heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) om advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafvordering en de Wet op de economische delicten.

Dit advies is voorbereid door leden van de vereniging en is vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Strekking wetsvoorstel

Dit concept-wetsvoorstel strekt, blijkens de memorie van toelichting, tot verbetering en modernisering van de faillissementsbepalingen in het Wetboek van Strafrecht (hierna: Sr). Uitgangspunt hierbij is dat de bepalingen voorzien in strafrechtelijke handhaving van normen uit de Faillissementswet, maar daarnaast ook zelfstandig toepasbaar zijn. Voorts is, blijkens de memorie van toelichting, het opzetverband in de bepalingen tegen het licht gehouden. Ten slotte wordt voorgesteld een duidelijk onderscheid aan te brengen tussen de strafbaarstelling van enerzijds delicten gepleegd in het kader van het faillissement van een natuurlijk persoon en anderzijds delicten in verband met het faillissement van een rechtspersoon.

Advisering

De NVvR kan zich in grote lijnen vinden in het wetsvoorstel. Met name het gemoderniseerde en duidelijkere taalgebruik van de meeste strafbepalingen en de scherpere formulering van zowel het opzetverband als de aanduiding van handelingen die zijn gepleegd voor of tijdens het faillissement, zijn volgens de NVvR grote verbeteringen. Het feit dat op nagenoeg alle bankbreukdelicten voorlopige hechtenis van toepassing is, betekent een behoorlijke vergroting van de slagkracht van de opsporing. De uitbreiding van de strafbepalingen zonder faillissement maakt mogelijk dat vaker strafrechtelijk kan worden ingegrepen voordat het faillissement is ingetreden.

De NVvR wil ook enkele artikelsgewijze kritische kanttekeningen maken bij het wetsvoorstel.

De NVvR meent dat thans de behoefte in de rechtspraak aan het voorgestelde artikel 84a, eerste lid, Sr onvoldoende duidelijk is gemaakt in de memorie van toelichting, nu in de jurisprudentie al het feitelijk bestuurdersbegrip wordt geaccepteerd. Hierbij moet bovendien worden bedacht dat de plaats van de voorgestelde bepaling in het wetboek tot gevolg heeft dat de verruiming van het bestuurdersbegrip naast de faillissementsdelicten ook ziet op andere strafbepalingen van het Wetboek van Strafrecht, terwijl in de memorie van toelichting hieraan geen aandacht is besteed en niet valt te overzien welke gevolgen dit voor de rechtspraak met zich meebrengt. De NVvR verzoekt de minister de memorie van toelichting op dit punt aan te vullen.

Ook het tweede lid is volgens de NVvR overbodig, gelet op artikel 51 Sr. Bovendien voorziet de NVvR mogelijke verwarring in de praktijk nu niet ten aanzien van alle rechtspersonen de term 'bestuurder' wordt gebruikt.

Art 194, eerste lid, Sr bevat een inlichtingenplicht. De toevoeging aan de bepaling van het zinsdeel 'hij die opzettelijk wegblijft', in dit artikel is volgens de NVvR in dit kader niet begrijpelijk, omdat niet duidelijk is welke handelingen hier concreet onder moeten worden begrepen. Ter zake van de strafbedreiging van ten hoogste één jaar is de NVvR van mening dat, mede gelet op hetgeen over het belang van de inlichtingenplicht is opgenomen in de memorie van toelichting een gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren niet ongerechtvaardigd zou zijn.

In artikel 340 Sr wordt gesproken over buitensporige uitgaven, in artikel 342 Sr over buitensporige middelen. De NVvR verzoekt de minister te verduidelijken in de memorie van toelichting op het wetsvoorstel wanneer sprake is van buitensporigheid van uitgaven of middelen.

De artikelen 340 en 341 Sr hebben volgens de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel betrekking op natuurlijke personen. Vergelijkbare bepalingen rechtspersonen zijn in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen in de artikelen 342 en 343 Sr. Dit is een verandering ten opzichte van de huidige artikelen 340 en 341 Sr, die zowel voor natuurlijke als voor rechtspersonen gelden. Het betekent derhalve een belangrijke breuk met de huidige systematiek van het Wetboek van Strafrecht, terwijl in de memorie van toelichting iedere toelichting op deze keuze ontbreekt. Het is de NVvR niet duidelijk waarom in deze artikelen het onderscheid tussen natuurlijke personen en rechtspersonen zo nadrukkelijk wordt gemaakt. De verwijzing naar de normen die gelden in de economische sector en de vereisten van behoorlijk bestuur is naar de mening van de NVvR niet overtuigend. De NVvR verzoekt de minister daarom de keuze voor dit onderscheid en de afwijking van de huidige systematiek van het Wetboek van Strafrecht nader te verduidelijken in de memorie van toelichting.

In art 341, eerste lid, onder 2, en tweede lid, onder 2, Sr is ten onrechte de toevoeging 'of vervreemdt' opgenomen. De NVvR adviseert de minister deze woorden, wegens overbodigheid, uit beide bepalingen te schrappen.

In de memorie van toelichting op artikel 344 Sr mist de NVvR overwegingen over de verhouding tussen artikel 344 Sr enerzijds en de artikelen 341 en 343 anderzijds. Artikel 344 Sr handelt over een misdrijf door een derde. Het is voor de NVvR niet duidelijk of deze derde medepleger kan zijn van het misdrijf uit artikel 341 Sr of uit 343 Sr. De NVvR verzoekt de minister dit in de memorie van toelichting op artikel 344 Sr te verduidelijken.

Met betrekking tot artikel 344a Sr geeft de NVvR de minister in overweging het laatste zinsdeel in het vierde lid, te weten 'wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vijfde categorie' te verplaatsen naar de tweede regel van dit artikel lid, na het woord 'verklaard'. Dit sluit beter aan bij de opbouw van het eerste lid van artikel 344a Sr.

De strafbaarstelling van het niet nakomen van de administratieplicht als overtreding van de Wet op de economische delicten is volgens de NVvR een positieve aanpassing. De NVvR vraagt zich echter af welke opsporingsinstantie op dit punt handhavend zal optreden. De NVvR verzoekt de minister dit te verduidelijken in de memorie van toelichting op het wetsvoorstel.

~~Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie~~

~~M.E. de Meijer
voorzitter~~

